

Dagelijks Bestuur Waterschap Drents Overijsselse Delta
Postbus 60
8000 AB Zwolle

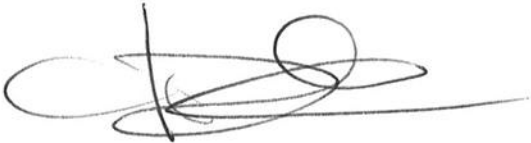
Zwolle, 13 augustus 2017

Betreft: dijkverhoging Stadsdijken Zwolle

Geachte burgemeester en wethouders,

Als bijlage treft u een kopie aan van de brief die bewoners uit Holtenbroek aan het waterschap Drents Overijsselse Delta hebben gestuurd. Daarin verzoeken wij het Waterschap alsnog het alternatief van een waterkering te overwegen. Omdat het dagelijks bestuur betrokken is bij het voorstel voor dijkverhoging, brengen wij ook u graag op de hoogte van ons standpunt.

Vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Melisse van Diemen de Jel
Namens 'Bewonersgroep Dijkalternatief Zwolle'
Von Weberhof 2
8031 PR Zwolle

Algemeen bestuur Waterschap Drents Overijsselse Delta
Postbus 60
8000 AB Zwolle

CC: Dagelijks bestuur Waterschap Drents Overijsselse Delta
          College van burgemeester en wethouders gemeente Zwolle
          Wim van Hattum, Wijkmanager Zwolle Noord gemeente Zwolle
          Rijkswaterstaat Oost-NL
          Provincie Overijssel

Zwolle, 13 augustus 2017

Betreft: dijkverhoging Stadsdijken Zwolle

Geachte heer, mevrouw,

Door verschillende oorzaken zijn wij er niet aan toegekomen om eerder onze argumenten voor de aanleg van een waterkering met u te delen. Wij hopen echter dat u alsnog ons pleidooi voor een waterkering serieus in overweging wilt nemen.

Waarom geen dijkverhoging?

De dijk langs het Zwarte Water bij Holtenbroek bestaat al een paar honderd jaar en is van cultuurhistorische waarde. Een dijkverhoging zal de sfeer en het karakter van de huidige dijk ingrijpend veranderen.

Voor de huidige bewoners is de dijk belangrijk als dagelijks uitloop- en recreatiegebied. Doordat de dijk smal is, wordt er door omwonenden en gebruikers (vooral voetgangers) veel -maar rustig- recreatief gebruik gemaakt van de dijk en de uiterwaarden. Bij het verhogen en verbreden van de dijken zal het gebruik ervan gaan veranderen en zullen er meer fietsers, brommers en zelfs auto's kunnen gaan rijden. Dit ten koste van de recreatieve waarde voor de omwonenden van de dijken.

Als de dijken worden verhoogd, zal dit met grote machines gebeuren en zullen de taluds van de dijk strak vormgegeven worden. Ook hierdoor gaat een belangrijk aspect van de sfeer van de eeuwenoude dijk verloren. Hoe dit uitpakt is goed te zien bij de nieuwe dijk langs de Vreugderijkerwaard. De strakke vorm vraagt veel aandacht, zelfs al is die begroeid met wilde planten.

Over 40 à 50 jaar moeten er hoogstwaarschijnlijk opnieuw maatregelen worden genomen om de stad te beschermen tegen het hoge water. Dan zal er wederom een keuze gemaakt moeten worden tussen een waterkering en dijkverhoging. Als dan alsnog voor een waterkering wordt gekozen zou het meer dan jammer –en geldverspilling- zijn dat de dijken nu al zijn aangepast.

Wordt over 40 à 50 jaar echter opnieuw gekozen voor het verhogen van de dijken dan is het uiteindelijke resultaat dat er zeer weinig of niets overblijft van de huidige uiterwaarden. Met name bij de wijkboerderij De Klooienberg zou dat erg te betreuren zijn. Hier wordt –ook door Rijkswaterstaat- veel geïnvesteerd in het aantrekkelijk en toegankelijk maken van de uiterwaarden voor de wijkbewoners. Bovendien zullen verderop langs de dijk dan nog meer natuurgebiedjes verloren gaan en zal Holtenbroek vervolgens achter een hoge dijk komen te liggen en het contact met het Zwarte Water en de uiterwaarden kwijt raken. Hoewel veel van ons er dan niet meer zullen zijn, vinden wij dit scenario onacceptabel!

Een ander aspect is het uitzicht van de woningen langs de Klooienberglaan op het Zwarte Water. Door de verhoging van de dijken zal dit uitzicht voor veel bewoners geheel of gedeeltelijk verdwijnen. Zo is het Mens- en Milieuvriendelijke Woonproject De Nooten gebouwd met het idee dat je kunt wonen op de eerste verdieping zodat je uitzicht hebt over het water. Mensen hebben hun woning om die reden gekocht. Ook het hekwerk langs het gezamenlijke dakterras dat in eerste instantie dicht was, is met de nodige kosten aangepast en heeft een open reling gekregen zodat bewoners het toegezegde uitzicht op het water zouden behouden. Voor veel bewoners zal een verhoogde dijk dan ook het woongenot verminderen en de woning in waarde doen dalen.

Op de dijk staan waardevolle bomen: een populier uit 1920 (de op één na oudste populier van Nederland) en eiken die zijn geplant in 1930. Deze bomen worden gekoesterd door de wijkbewoners maar moeten verdwijnen voor de dijkverhoging. De waarde van deze bomen is niet in geld uit te drukken maar daarom niet minder waardevol. De bomen zijn zeer karakteristiek voor het aanzicht van dit stukje Holtenbroek.

Een ander voordeel van een waterkering ten opzichte van een dijkverhoging is in onze ogen dat bij de aanleg van een waterkering slechts een betrekkelijk klein gebied wordt aangetast ten opzichte van een groot stuk landschap langs het Zwarte Water bij een dijkverhoging.

Scheepvaart

Wij verbazen ons erg over de door het waterschap genoemde nadelige argumenten voor de scheepvaart. De hinder voor recreatieve scheepvaart bij de plaatsing van een waterkering vinden wij niet opwegen tegen de aantasting van het landschap langs het Zwarte Water en de directe woonomgeving van de buurtbewoners (met daarbij in het achterhoofd nogmaals een mogelijke dijkverhoging over 40/50 jaar). Het lijkt ons dat bij de vernauwing door de waterkering de roeiers en recreatievaart een beetje moeten uitkijken net als bij bruggen.

Bij sluiting van de waterkering (1 x in de drie tot vijf jaar) kan de beroepsvaart omvaren via Zwartsluis (3 uur extra vaartijd). Het geschatte aantal genoemde schepen voor nu en in de toekomst is 1000 à 4000 per jaar. Het verschil tussen beide aantallen is aanmerkelijk. Als we echter uitgaan van het maximale aantal dan betekent dit dat er gemiddeld zo'n tien schepen per dag de waterkering zouden passeren. In het geval dat de waterkering gedurende drie dagen zou sluiten, zou dat tot gevolg hebben dat eens in de drie tot vijf jaar zo'n dertig schepen moeten omvaren. Dit lijkt ons niet op te wegen tegen het woongenot en het dagelijks gebruik van de dijk door wijkbewoners en passanten. Wij ervaren de dijkverhoging als landschapsvervuiling terwijl een andere mooiere oplossing mogelijk is.

Ook lijkt ons een 37 meter brede waterkering meer dan voldoende. Binnenvaartschepen zijn zelden breder dan 13 meter (en dit is al erg breed). Het grootste containerschip is 17,3 m breed. Bovendien is de sluis in het Meppelerdiep ook niet breder dan 37 meter. De Spooldersluis in het Zwolle-IJsselkanaal is 14 meter breed.

Voordelen waterkering

Zoals ook door het waterschap gemeld, is de kans aanwezig dat over vier à vijf jaar de voordelen voor Zwolle groter blijken te zijn bij een waterkering dan bij een dijkverhoging. Uiteindelijk levert een waterkering op termijn een kostenbesparing op omdat zeer waarschijnlijk over een aantal jaren ook de dijken in de binnenstad verhoogd moeten worden. Bij de aanleg van een waterkering pompt het gemaal het water uit de weteringen weg en is een verhoging van de dijken in de binnenstad niet meer nodig. Binnen een paar jaar kan duidelijk zijn of een waterbekken/-opvang kan worden

aangelegd in Zwolle Zuid. Als dit mogelijk blijkt dan is een dijkverhoging voorlopig niet nodig en zou een waterkering op de lange termijn een betere oplossing zijn.

Veiligheid

De veiligheid van de stad staat ook bij ons voorop. Als dit echter te realiseren is door middel van een waterkering dan heeft dat zeker onze voorkeur. Op veel locaties in Nederland zorgen waterkeringen immers voor 'droge voeten'. Behalve de meerkosten zien wij dan ook vooral voordelen voor deze oplossing.

Mogelijke alternatieven

Wij zijn graag bereid om gezamenlijk te zoeken naar budget voor de meerkosten voor een waterkering. Mocht een waterkering beslist niet tot de mogelijkheden behoren dan willen wij graag met u de mogelijkheid onderzoeken voor de aanleg van een flexibele dijk vanaf oprit naar de dijk bij De Klooienberg tot de bult/oprit bij het stookhuis van Cogas (+/- 300 meter) zoals dit ook in Spakenburg is gebeurd. Een andere mogelijkheid die wij graag zouden onderzoeken, is het verbreden van de uiterwaarden van het Zwarte Water ten noorden van Zwolle en de Vecht richting de Duitse grens. Als grotere uiterwaarden hier voor meer waterberging kunnen zorgen, is uitstel van een beslissing voor dijkverhoging van de stadsdijken Zwolle wellicht mogelijk.

Conclusie

Mede gelet op de stemming tijdens de laatste bijeenkomst in het wijkcentrum Holtenbroek zijn wij ervan overtuigd dat we namens een groot aantal bewoners in de wijk spreken als wij u nadrukkelijk vragen het alternatief van een waterkering nogmaals in overweging te nemen.

Niet alleen als wijkbewoners maar ook als bewoners van de gemeente Zwolle maken wij ons ernstig zorgen over het voornemen de staddijken te verhogen. Wij denken dat de gemeente Zwolle spijt gaat krijgen van de beslissing om het huidige karakter van de dijken aan te tasten, zoals de stad achteraf ook betreurt dat het gouverneurshuis in de binnenstad van Zwolle is gesloopt.

Vriendelijke groet,

Melisse van Diemen de Jel
Namens 'Bewonersgroep Dijkalternatief Zwolle'
Von Weberhof 2
8031 PR Zwolle